

Kanteleen Voima Oy
PL 47
86601 HAAPAVESI

Viite

YVA-laki (468/1994) 12 §

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO KANTELEEN VOIMA OY:N RAHKANEVAN TURVETUOTANTOHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, Haapavesi

Kanteleen Voima Oy on toimittanut Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (jäljempänä ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten Haapaveden kaupungissa sijaitsevaa Rahkanen turvetuotantohanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Rahkanen turvetuotantohanke, Haapavesi.

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista vastaa Kanteleen Voima Oy, yhteyshenkilönä Riikka Knuuti.

Konsulttina arviointiselostuksen laatimisessa on toiminut Pöyry Finland Oy, yhteyshenkilönä Mika Welling.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimii Rahkanen turvetuotantohankkeessa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 6 a §:n tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain (YVA-laki, 468/1994) ja sen nojalla annetun asetuksen (YVA-asetus, 713/2006) 6 §:n hankeluettelon 2 e) kohdan (turvetuotanto, kun yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala on yli 150 hehtaaria) perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aluksi hankkeesta vastaava laati arviointiohjelman eli suunnitelman siitä, mitä ja miten hankkeen ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää. Yhteysviranomaisen kuulutti arviointiohjelman nähtävilläolosta ja pyysi siitä lausuntoja. Mielipiteensä saivat esittää kaikki sitä haluavat. Saatuaan lausunnot ja mielipiteet yhteysviranomaisen antoi 28.10.2011 hankkeesta vastaavalle lausuntonsa arviointiohjelmasta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa tämän arviointiselostuksesta antamansa lausunnon ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää mahdollisiin lupahakemusasiakirjoihin. Rahkanevan turvetuotantohankkeen mahdollisen ympäristölupahakemuksen käsittelee Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

YHTEENVETO HANKKEESTA

Hankekuvaus

Rahkaneva sijaitsee Haapavedellä noin 17 kilometriä Haapaveden kaupungista etelään ja noin 12 kilometriä Kärsämäeltä länteen. Lähimmät asutuskeskittymät sijaitsevat noin 3 kilometrin etäisyydellä hankealueelta Karsikkaalla ja Käräjäojalla. Rahkanevan hankealue koostuu kolmesta suoalueesta: Rahkanevasta ja Teerinevasta sekä näiden itäpuolella sijaitsevasta erillisestä Katajanevasta. Alueiden suopinta-alaa on yhteensä 400 hehtaaria, mistä turvetuotantokäyttöön soveltuvaa on vajaat 300 hehtaaria.

Hankkeen tarkoituksena on Rahkanevan laajimmillaan 288 hehtaarin suuruisen suoalueen kuivattaminen ja turvetuotannon harjoittaminen alueella. Huolehtimalla osittain itse Haapaveden turvevoimalaitoksen polttoaineen hankinnasta Kanteleen Voima Oy varautuu polttoainemarkkinoiden määrä-, laatu- ja hintavaihteluihin. Suurimman osan polttoainetarpeestaan yhtiö ostaa muilta turve- ja biopolttoaineiden tuottajilta. Tuotantoa Rahkanevalla voidaan harjoittaa reilun 30 vuoden ajan.

Rahkanevan turvetuotantoaluetta voidaan käyttää myös metsäpolttoaineterminaalina. Biomassaa eli puuperäisiä polttoaineita on suunniteltu varastoitavan ja käsiteltävän auma-alueilla, joista on hyvät tieyhteydet kuljetusta varten. Biopolttoaineiden enimmäismääräksi arvioidaan 20 000 m³ vuodessa. Puupolttoaineet koostuvat metsäbiomassasta (hake, kannot ja energiapuu). Puhdas puuaines tai vastaava biomassa haketetaan tai murskataan siirrettävällä hakettimella/murskaimella. Riittävän hienojakoinen tai haketettu biomassa sekoitetaan turpeeseen tai ajetaan talviaikaan erillisinä kuormina voimalaitokselle. Polttoaineen murskausta voidaan tehdä ympäri vuoden, mutta pääasiallisesti talviaikaan.

Rahkanevan turvetuotantoalueen kuljetukset suuntautuvat Rahkanevalta Haapaveden voimalaitokselle reittiä valtatie 28 – seututie 786 – Turvetie. Vuosittainen toimitusmäärä on 125 000 m³ (1 033 rekan ajosuoritetta) vaihtoehdossa VE1, 87 000 m³ (719 rekan ajosuoritetta) vaihtoehdossa VE2 ja 61 000 m³ (504 rekan ajosuoritetta) vaihtoehdossa VE3. Liikenteen määrä on kuormiin nähden kaksinkertainen, kun huomioidaan myös ajoneuvon tulomatka tuotantoalueelle. Kuljetukset tehdään pääasiassa elo-huhtikuussa. Kun Haapaveden voimalaitos on käynnissä, turvetta tarvitaan ympäri vuorokauden, joten myös kuljetukset tapahtuvat tasaisesti ympäri vuorokauden.

Rahkaneva sijaitsee Pyhäjoen vesistöalueeseen (54) kuuluvalla Haapajärven vesistöalueella (54.03). Suurin osa Rahkanevan tuotantoalueesta kuuluu Käräjäojan valuma-alueeseen (54.038). Pieni osa hankealueesta sijaitsee Karsikasojan valuma-alueella (53.063), joka kuuluu Kalajoen vesistöalueeseen (53). Rahkanevan kuivatusvedet on tarkoitus johtaa Käräjäojan kautta Pyhäjokeen pintavalutuskentän kautta.

Rahkanevan jälkikäyttömuotoina ovat mahdollisia esimerkiksi metsittäminen, viljely tai kosteikon perustaminen. Suunnitellun turvetuotantoalueen pinta-ala vaihtelee toteutusvaihtoehdosta riippuen 142-288 hehtaarin välillä, joten esimerkiksi maaperän ominaisuuksien mukaan jälkikäyttömuoto voi vaihdella eri osien välillä.

Hankkeen vaihtoehdot

Arviointiohjelmavaiheessa arvioitavana olivat hankkeen toteuttaminen suunnitelman mukaisena hankepinta-alan ollessa 288 hehtaaria sekä nollavaihtoehto. Vaihtoehdot VE1 ja VE2 poikkesivat toisistaan siten, että vaihtoehdossa VE2 kuntoonpanovaihetta oli tarkoitus porrastaa.

Arviointiselostuksessa esitetyt arvioitavat vaihtoehdot ovat:

Vaihtoehto 0 (VE0): Hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto 1 (VE1): Hanke toteutetaan suunnitelman mukaisena. Hankepinta-ala on 288 hehtaaria. Vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutus.

Vaihtoehto 2 (VE2): Hanke toteutetaan Rahkanevan pohjoisosalla, Teerinevalla ja Katajanevalla. Hankepinta-ala on 201 hehtaaria. Vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutus.

Vaihtoehto 3 (VE 3): Hanke toteutetaan Teerinevalla ja Katajanevalla. Hankepinta-ala on 142 hehtaaria. Vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutus.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksesta on kuulutettu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 11 §:n mukaisesti Haapaveden kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen virallisilla ilmoitustauluilla 21.11.2013 – 17.1.2014. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on ollut samanaikaisesti nähtävillä Haapaveden kaupungintalolla, Haapaveden kaupunginkirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Arviointiselostusta koskevat asiakirjat ovat olleet saatavilla myös ELY-keskuksen internet-sivuilla.

Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu sanomalehti Kalevassa, sanomalehti Pyhäjokiseudussa ja Haapavesi-lehdessä 21.11.2013.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus Haapaveden ammattiopistolla 4.12.2013. Tilaisuuteen osallistui yhteensä noin 25 henkilöä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten edustajat mukaan lukien.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus pyysi arviointiselostuksesta lausunnon seuraavilta tahoilta:

Haapaveden kaupunki, Ympäristöpalvelut Helmi, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Kalatalouspalvelut, Metsähallitus/ Pohjanmaan luontopalvelut, Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry, Suomen riistakeskus Oulu, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Museovirasto, Pohjois-Pohjanmaan museo, Pyhäjokivarren kalastusalue, Haapajärven yhteisen vesialueen osakaskunta, Karsikkaan kylätoimikunta ja Haapaveden Metsästysyhdistys ry.

Lisäksi jokaisella on ollut oikeus esittää mielipiteensä hankkeesta.

Lausuntoja toimitettiin ELY-keskukselle 11 kappaletta. Mielipiteitä esitettiin 3 kappaletta.

Seuraavassa on esitetty annetuista lausunnoista ja mielipiteistä pääkohdat.

Lausunnot

Haapaveden kaupunginhallituksella ei ole Rahkannevan turvetuotantohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen johdosta huomautettavaa.

Ympäristöpalvelut Helmi toteaa, että suunniteltujen vesienkäsittelymenetelmien ja ympärivuotisen pintavalutuskentän ohella tulisi edellyttää varautumista ja valmiutta tehokkaampien vesienkäsittelymenetelmien, kuten esimerkiksi kemiallisen vesienkäsittelyn käyttöönottoon siltä varalta, että suunnitelluilla menetelmillä ei päästä aikaan lupamääräyksissä vaadittaviin päästöarvoihin. Viime vuosina on esiintynyt yhä merkittävämmässä määrin runsaita, joskin lyhytaikaisia rankkasateita, jotka rajuudellaan aiheuttavat pintavalutuskenttien penkereiden ja muidenkin vesienkäsittelyraken- teiden sortumista ja sitä kautta hallitsemattomia vaillinnaisesti käsiteltyjen vesien kiin- toainevalumia alapuolisiin vesistöihin. Näitä tilanteita varten arviointiselostuksessa ei ole esitetty vaihtoehtoja vesienkäsittelymenetelmää.

Arviointiselostuksen mukaan Rahkannevan turvetuotantohankkeen kuormituksen ai- heuttamat laskennalliset pitoisuuslisäykset jäävät Pyhäjoessa hyvin pieniksi verrattu- na Pyhäjoen nykyiseen vedenlaatuun ja vedenlaadun vaihteluihin eikä hankkeen ar- vioda vaikuttavan Pyhäjoen ekologiseen tilaan. Ympäristöpalvelut Helmi huomauttaa, että Pyhäjoen valuma-alueella on jo ennestään useita turvetuotantohankkeita ja tä- män hankkeen toteuttamislaajuuden arvioinnissa tulisi erityisesti turvata Pyhäjoen vedenlaadun ja ekologisen tilan säilyminen vähintäänkin ennallaan.

Turvekuljetusreitistön seututie 786:n varrella on asutusta ja maanviljelyä lähes koko kuljetusreitistöllä. Lisäksi Vattukylässä on alakoulu ja osa koululaisista joutuu ylittä- mään kyseisen seututien. Selostuksessa mainittuja nopeusrajoitusten mahdollista pienentämistä tietyillä tieosuuksilla ja liikenneturvallisuuden parantamista vielä enti- sestään erityisesti pääkuljetusaikoina elo-huhtikuussa olisi syytä pohtia, jotta mahdol- linen onnettomuusriski tulisi vielä pienemmäksi.

Selostuksen mukaan turvekuljetukset aiheuttavat liikennemelun ja tärinän lisäänty- mistä kuljetusreitistöllä, jossa suurimmat asutuskeskittymät ovat Käräjäoja, Pentinpu- ro, Salliperä, Koivuperä ja Vattukylä. Liikennemeluhaitat keskittyvät asutuskeskitty- maalueelle ja noin 25–100 metrin etäisyydelle tiestöstä. Haapaveden turvevoimalan ollessa käynnissä turvetta tarvitaan ympäri vuorokauden, joten myös kuljetuksia on tasaisesti ympäri vuorokauden. Ympäristöpalvelut Helmen mukaan erityisesti ilta- ja yöaikaan tapahtuvien kuljetusten aiheuttaman tärinän ja melun vähentämiseen eten- kin asutuskeskittymissä tulisi miettiä ratkaisua.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että voimassa olevassa Pohjois- Pohjanmaan maakuntakaavassa hankealueeseen ei kohdistu aluevarauksia. Kaa- vassa on turvetuotantoa koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka on otettu huomi- oon arviointiselostuksessa.

Maakuntakaavan voimaantulon jälkeen Pohjois-Pohjanmaan liitto on tehnyt laajan soiden käytön selvitys- ja suunnitteluhankkeen (Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi- Kainuun suo-ohjelman) ja valmistellut maakuntakaavan uudistamisen 1. vaiheen mu- kaan lukien soiden käyttö. Hanketyö päättyi 31.10.2013 ja maakuntavaltuusto hyväk- syi maakuntakaavan uudistamisen 1. vaihekaavan 2.12.2013. Vaihemaakuntakaavaa ei ole vielä vahvistettu. Näitä soiden käytön suunnitteluja on käsitelty alustavan vai- heen pohjalta selostuksessa, mutta suunnittelut ovat täsmentyneet arviointiselostuk- sen laadinnan jälkeen. Pohjois-Pohjanmaan liitto on esittänyt lausunnossaan pää- kohdat Rahkannevan asemasta maakunnallisessa soiden käytön suunnittelussa.

Hankealuetta on soiden käytön suunnittelussa käsitelty kahtena suokokonaisuutena, Rahkanneva-Teerinevana ja Katajanevana, lisäksi kaavas suunnittelussa on Rahkanneva ja Teerineva jaettu omiksi alueikseen. Maakuntavaltuuston hyväksymässä maakun- takaavassa Katajaneva ja Teerineva on osoitettu turvetuotantoon soveltuviksi alueiksi kohdemerkinnöillä tu-1 ja tu-2. Maakuntakaavan merkinnät vastaavat ympäristövaiku- tusten arvioinnin vaihtoehtoa VE3 ottaen huomioon, että kaavassa on käytetty koh-

demerkintöjä ilman tarkkaa rajausta. Kaavaluonnosvaiheessa Rahkaneva oli osoitettu luonnonsuojelulailla toteutettavaksi SL-1 –alueeksi. Tämä on todettu arviointiselostuksessa, mutta tältä osin maakuntakaava on muuttunut siten, että SL-1 –varauksesta on luovuttu alueelle tehdyn katselmuksen perusteella. Sen perusteella Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoi, ettei Rahkaneva täyttänyt luonnonsuojelualueen varaamiselle edellytettäviä kriteerejä. Rahkaneva jätettiin kaavassa niin sanotuksi valkoiseksi alueeksi, mikä tarkoittaa, ettei maakuntakaavan alueelle kohdistu maankäytön ohjaamiseen liittyvää yhteensovittamisen tarvetta, toisin sanoen maakuntakaava on neutraali suhteessa suon käyttöön.

Pohjois-Pohjanmaan liitto jatkaa lausunnossaan, että tuotantoalueen vedet on tarkoitus johtaa Pyhäjoen keskiosaan ja maakuntavalvuksen hyväksymässä 1. vaihemaakuntakaavassa ko. vesistö on nähty riskialueena, jolla turvetuotannon vesiensuojelun tehokkuuteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja tuotantoa tulisi vaihteistaa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton mukaan suunnittelumääräyksiin tu-1 ja tu-2 sisältyvä jälki-käyttö on hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa jätetty varsin yleiselle tasolle. Laaditusta ympäristövaikutusten arvioinnista Pohjois-Pohjanmaan liitto kuitenkin kokonaisuutena toteaa, että se on asiallisesti laadittu. Arvioitu vaihtoehtoasetelma on liiton mukaan onnistunut suhteessa alueen ominaisuuksiin.

Museoviraston mukaan alueella ei ole muinaisjäännösrekisteriin merkittyjä kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta lähialueella on joukko peruskartalle merkittyjä tervahautoja, lähimmillään 200-250 metrin etäisyydellä turvetuotantoalueelta länteen. Peruskartalle merkittyihin tervahautoihin ei hankevaikutuksia arviointiselostuksen perusteella todeta olevan.

Museovirasto on arkeologisen kulttuuriperinnön suojeluviranomaisena, arviointiohjelmavaiheen jälkeen vuosina 2012 ja 2013, linjannut antamissaan lausunnoissa näkökulmaansa valmisteilla olevasta Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavasta, joka myös ohjaa turvevarojen käyttöä. Syynä tähän ovat turvetuotannon ja ojitusten peruuttamattomat vaikutukset sekä soista kautta aikojen esille tulleet muinaiset ja usein hyvin säilyneet arkeologiset löydöt. Edellytyksenä löydöille on ollut soiden ja suo-ojen kaivussa käytetty miestyö, missä yhteydessä normaalista poikkeavaa on voitu myös havaita. Tehtäessä työ suurilla koneilla havainnot muinaisjäännöksistä jäivät tekemättä. Viraston pyrkimyksenä on ollut arvioida sellaisiin soistuneisiin muinaisiin ranta- ja allasalueisiin kohdistuvia maankäyttöhankkeita, joiden vesirajan tuntumassa ja lasku-uomien vaiheilla on voinut sijaita pysyvämpää asutusta sekä rakenteita, joiden jäljet soistumien ansiosta ovat myös erityisen hyvin säilyneet.

Museovirasto toteaa muinaismuistolain (295/1963) 14 § edellyttämän työn keskeyttämisen ja viranomaiselle ilmoittamisen veloitteen turvetuotantohankkeen eri vaiheissa havaittaessa luontaisesta poikkeava mahdollinen orgaaninen tai epäorgaaninen muinaislöytö, tai siihen viittaavia merkkejä ja kerrostumia. Tätä veloitetta ei ole Museoviraston mukaan todettu arviointiselostuksessa.

Museovirasto ei arvioi Rahkasuon hankealuetta sellaiseksi, jossa varsinaisella turpeenostovaluella todennäköisesti olisi kiinteitä muinaisjäännöksiä. Virasto kuitenkin näkee suon läntiselle reunalle sijoitettavien aumojen paikat sellaisiksi, joiden takia Museovirasto tulee tekemään arkeologisen tarkastuksen alueelle kesän kynnyksellä vuonna 2014.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat – vastuualue toteaa lausunnossaan, että hankkeen merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on esitetty arviointiselostuksessa kattavasti. Arviointiselostuksessa on pöly- ja meluvaikutuksia arvioitu kirjallisuuden ja turvetuotantoon liittyvien kokemusperäisten havaintojen pohjalta. Vastuualueen näkemyksen mukaan tehtyjä arvioita voidaan pitää terveydensuojelun näkökulmasta riittävinä ottaen huomioon asutuksen sijoittuminen suhteessa tuotantoalueisiin sekä suojaava puusto asutuksen ja hankealueen välillä. Viihtyisyyshaitan näkökulmasta vastuualue pitää kuitenkin tärkeänä, et-

tä hankkeen etenemisestä tiedotetaan riittävästi lähialueen asukkaita. Myös mahdollisuus antaa palautetta hankkeen vaikutuksista tulee tehdä asukkailla helpoksi.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut selostuksesta lausunnon yleisen kalatalousedun valvontaviranomaisena. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo lausunnossaan, että vaikutusalueen kalastosta ja kalastuksesta on esitetty riittävät tiedot ympäristölupakäsittelyä varten. Käräjäoajan osalta tietoja on täydennetty arviointiohjelmassa esitetyn mukaisesti.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen mukaan ympäristövaikutusten arviointiselostus on huolellisesti ja asiallisesti laadittu, eikä tutkimuslaitoksella ole siihen huomauttamista.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen mukaan Rahkanen turvetuotantohanke ei noudata valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita eikä valtioneuvoston periaatepäätöstä soiden ja turvemaiden vastuullisesta ja kestävästä käytöstä ja suojelusta. Yhdistyksen mukaan Rahkanen erottuu voimakkaasti ojitetusta ympäristöstään luonnontilaisena ojittamattomana 2a-luokan suona, jolla on merkittäviä luontoarvoja sekä kasvillisuuden että linnuston osalta. Hankealueella esiintyvät suotyypit ovat lähes kaikki uhanalaisia ja osittain jopa erittäin uhanalaisia.

Hanke ei lintutieteellisen yhdistyksen mukaan ole myöskään Pohjois-Pohjanmaan ilmastostrategian mukainen, sillä hankealue on pääosin ojittamaton ja luonnontilainen. Arviointiselostuksessa viitataan vanhentuneeseen Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön strategiaan 2006-2016. Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen uudesta strategiasta 2012-2020 joulukuussa 2012 ja strategiaan sisältyy muun muassa kansainvälisten Aichi-tavoitteiden mukainen 15 prosentin ennallistamisvelvoite. Rahkanen turvetuotantohanke on yhdistyksen mukaan ristiriidassa päivitetyn ohjelman kanssa.

Lintutieteellinen yhdistys toteaa, että maakuntavaltuuston hyväksymästä 1. vaihe- ja maakuntakaavasta on valittu ympäristöministeriöön ja vaadittu tu-1 ja tu-2 –merkintöjen poistamista Katajanevalta ja Teerinevalta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisina. Sekä Kataja- että Teerineva ovat yhdistyksen mukaan suurelta osin ojittamattomia ja kuuluvat arvokkaaseen Rahkanen luontokokonaisuuteen.

Lausunnossa tuodaan esille, että arviointiselostuksessa ei huomioida lainkaan turpeen poltosta aiheutuvia päästöjä. Ne kuitenkin pitäisi yhdistyksen mukaan arvioida hankkeen välillisinä päästöinä. Kokonaisuutena turpeenpolton hiilidioksidipäästövaikutus on yhdistyksen mukaan kuitenkin paljon suurempi kuin pelkästään polton aikana syntyvät päästöt. Luonnontilainen suo sitoo jatkuvasti hiiltä ilmakehästä ja toimii siten hiilinieluna. Luonnontilainen hiiltä sitova suo on aina kokonaisuutena ilmakehän kasvihuonekaasutasetta parantava suotyyppistä riippumatta. Uusimpien tutkimustulosten mukaan turpeesta vapautuva metaani kiihdyttää luonnontilaisella suolla sammaleen kasvua, mikä puolestaan hidastaa ilmastomuutosta.

Lintutieteellinen yhdistys kritisoi arviointiselostuksessa esitettyä nollavaihtoehdon tarkastelua. Nollavaihtoehdossa oletetaan, että alue jäisi metsätaloustalouteen ja suota mahdollisesti edelleen ojitettaisiin. Esitetty skenaario ei kuitenkaan ole realistinen, sillä jo tehdytkään ojitukset eivät ole tuottaneet alueelle kunnollista metsän kasvua. Esitettyjen vaihtoehtojen lisäksi olisi yhdistyksen mukaan tullut arvioida vaihtoehto, jossa tarkastellaan mahdollisuutta suon ojitettujen osien ennallistamiseen ja ennallistettaessa poistettavan puuston hyötykäyttöä. Etenkin Rahkanen, Lehtisaarennevan ja Katajanevan välisen oja-alueen ennallistaminen palauttaisi alueelle laajemman suokokonaisuuden, joka tarjoaisi virkistyskäytölle uusia mahdollisuuksia ja auttaisi pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen.

Rahkanenalla esiintyy laajasti uhanalaisia suotyyppisiä, mikä lausunnonantajan mukaan kertoo suon hyvänä pysyneestä luonnontilaisuudesta ja sen arvosta luonnon monimuotoisuuden säilymiselle. Arviointiselostuksessa esitetty yhteenveto hankealue-

een linnustosta on lausunnonantajan mukaan paikkansapitävä. Rahkaneva on lausunnon mukaan maakunnan arvokkaimpia lintusoiita.

Lintutieteellinen yhdistys toteaa lausunnossaan, että arviointiselostuksen laatijalla ei ole ollut kirjoitushetkellä käytössään vertailuaineistona kaikkia 2000-luvulla Pohjois-Pohjanmaalla tehtyjä lintulaskentoja. Siksi arviointiselostuksessa esitetty tieto, että suokukko olisi havaittu pesivänä Rahkanevan lisäksi vain viidellä muulla Pohjois-Pohjanmaan suolla, ei aivan pidä paikkansa. Lintutieteellisen yhdistyksen suokartoitustietojen mukaan suokukko esiintyy pesivänä Pohjois-Pohjanmaalla ainakin 17 suolla tai suoalueella, mutta on silti erittäin uhanalainen eikä yhtään suokukon pesimäaluetta ole varaa menettää.

Tehty pesimälinnustoseselvitys antaa yhdistyksen mukaan riittävän kuvan alueen pesimälinnustosta. Eri vuosina tehtyjä laskentatuloksia vertailemalla voi päätellä, että lintulaskijat ovat olleet riittävän kokeneita ja tuotettu aineisto on laadukasta. Puutteena on kuitenkin se, että yhteenvetotaulukkoa kaikista linnustoseselvityksistä ei esitetä. Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys onkin antamaansa lausuntoon itse koonnut kaikista saatavissa olevista linnustotiedoista yhteenvedon alueen pesimälinnustosta.

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) –hankkeessa pyritään tunnistamaan tärkeimmät lintualueet maakunnittain ja kyseistä hanketta varten lintutieteellinen yhdistys on toteuttanut lintulaskentoja ja koonnut muiden tahojen 2000-luvulla tekemiä laskenta-aineistoja. Laskentatulosten vertailun perusteella Rahkaneva-Teerineva-Katajaneva on Haapaveden paras lintusuo ja suojellutkin suot huomioiden 12. paras lintusuo alle 1 000 hehtaarin suokokonaisuuksien joukossa Pohjois-Pohjanmaalla. Maakunnan parhaat suojelemattomat lintusuo tulee lintutieteellisen yhdistyksen mukaan ottaa turvetuotannon sijaan soidensuojelun täydennysohjelmaan ja aloittaa niillä suoluonnon ennallistamiseen tähtäävät toimenpiteet.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri toteaa hankkeen olevan voimassaolevan maakuntakaavan vastainen. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojittettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita, joiden luonnon- ja kulttuuriarvot eivät ole seudullisesti merkittäviä. Arviointiselostuksen mukaan hankkeen vaihtoehdossa VE1 luonnontilaista tai sen kaltaista suota häviäisi noin 195 hehtaaria, mikä on 288 hehtaarin kokonaisalasta lähes 70 prosenttia. Ojittamattomien soiden osuus hankealueen seutukunnan maapinta-alasta on 4,7 prosenttia. Hankealueen ojittamattomien pinta-alaa voidaan siten pitää seutukunnassa merkittävänä. Lausunnonantaja korostaa, että luontoselvitysten mukaan suokokonaisuudella on vähintään maakunnallista merkitystä.

Luonnonsuojelupiiri jatkaa, että myöskään maakuntavaltuuston hyväksymässä 1. vaihemaakuntakaavassa ei suokokonaisuutta yksiselitteisesti varata turvetuotantoon. Kaavaehdotuksen selostuksessa 16.9.2013 Rahkanevan-Teerinevan tu-2 –varaus on kokonaisalaltaan 245 hehtaaria, mutta tuotantoalaltaan vain 39 hehtaaria. Katajanevan kokonaisala on puolestaan 231 hehtaaria ja tuotantoala 84 hehtaaria. Vaihemaakuntakaavassa SL-1 –varaus on poistettu ja arviointiselostuksessa viitataan tehtyyn katselmukseen, jonka seurauksena suojeluvaraus poistettiin. Katselmusmuistiosta käy lausunnonantajan mukaan ilmi että suon itäosalla, jossa on muun muassa luhtainen ja rehevä korpi, ei katselmuksessa käyty, minkä johdosta kokonaisuus ei hahmottunut. Katselmuksen tekijöiden näkemys suon vesitaloudesta ja luontoarvoista poikkeaa lausunnonantajan mukaan huomattavasti luonnonsuojelupiirin edustajien näkemyksistä.

Vuoden 2009 kasvillisuus- ja linnustoseselvitykset on lausunnonantajan mukaan tehty liian myöhäisinä ajankohtina. Seuraavina vuosina tehdyt täydentävät kasvillisuusselvitykset ovat kohdentuneet eri alueille. Linnustosta on kuitenkin saatu lisätietoa kattavasti. Myös maakuntakaavoituksen yhteydessä tehdyt selvitykset antavat lausunnonantajan mukaan lisävalaistusta.

Luonnonsuojelupiirin mukaan suon ojittamattomat osat ovat säilyttäneet hyvin ominaispiirteensä ja vesitaloutensa. Suolla on myös vaihtelevuutta, kuten Rahkanevan itäisen puoliskon harvinaisen rehevä luhtainen korpi, joka on määritelty luhtaiseksi ja mesotrofiseksi sarakorveksi. Korven valtapuuna on koivu ja kenttäkerroksen ruohot, kurjenjalat, luhtavillat, vehkat ja järvikortteet ovat poikkeuksellisen kookkaita ja näyttäviä. Suon itäreunalle kaivetulla ojalla ei liene todellista kuivattavaa vaikutusta. Län-
tisellä keidasosalla taimettumista ei sanottavasti ole tapahtunut, joten siltäkin osin on reunaojien vaikutus lausunnonantajan mukaan jäänyt vähäiseksi.

Arviointiselostuksessa ei lausunnonantajan mukaan oteta kantaa ennallistamismahdollisuuksiin, mutta maakuntakaavoittajan tilaamassa luontokartoittajan raportissa siihen viitataan. Sen mukaan suon luonnontilaa olisi kohtalaisen helppo parantaa tukkimalla suon rimpia puhkovia ja ojittamatonta osaa reunustavia ojia. Ennallistamistoimilla olisi mahdollista parantaa erityisesti suon aapasuo-osien vesitaloutta.

Arviointiselostuksen sekä Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen Maakunnallisesti arvokkaat suot (MAALI) –hankkeen yhteydessä tehdyt selvitykset osoittavat luonnonsuojelupiirin mukaan, että Rahkasuo-Teerisuo-Katajaneva –alueella on ilmi-
selvästi säilyviä osia mittavasta reunaojituksesta huolimatta. Ojittamattomat osat soista kuuluvat lausunnon mukaan paremminkin luonnontilaluokkaan 3 kuin luokkaan 2.

Vaihtoehdossa VE2 ojittamattoman suon osuus hankealueesta on 120 hehtaaria, mikä on 201 hehtaarin kokonaisalasta 60 prosenttia. Kyseisessä vaihtoehdossa lohko 4 sijoittuisi Rahkanevan pohjoisosaan. Lohkojen 2 ja 4 väliin jäävän Rahkasuon tilasta ei vaihtoehdossa VE2 ole esitetty arviota. Vesien virtaussuuntaa ei ole selvitetty eikä lohkojen kuivatuksesta tai turvetuotannosta aiheutuvia vaikutuksia ole arvioitu.

Katajanevan vetisyys selittää lausunnon mukaan suon runsasta linnustoa ja on säilyvyyden arvioimisessa tärkeä lähtökohta. Ojituksista on arviointiselostuksessa vain lyhyitä yleisluonteisia kommentteja, jotka lausunnonantajan mukaan vaikuttavat paremminkin oletuksilta kuin varsinaiselta selvitykseltä virtaussuunnista ja suon tähän asti säilyneiden osien pitkäaikaishetkeyksestä. Vaihtoehtojen vertailutaulukoiden mukaan eroja eri vaihtoehtojen välille ei olekaan juuri saatu.

Lausunnon mukaan selostuksesta puuttuu myös alueellinen tarkastelu Rahkanevan-Teerinevan-Katajanevan merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle. Vaikutuksia lähialueen suojelualueisiin ei ole tunnistettu. Ottaen huomioon alueen suoluonnon tilan kaikilla jäljellä olevilla luonnontilaisilla ja luonnontilaisen kaltaisilla ojittamattomilla suolaikuilla on lausunnonantajan mukaan todennäköisesti iso merkitys monimuotoisuuden ylläpidolle ja myös jo suojeltujen alueiden lajiston säilymiselle.

Arviointiselostuksen tiedot eivät ole lausunnon mukaan riittäviä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien osalta viitasammakon esiintymispaikan hävittämiseksi tarvittavan poikkeuslupan hakemiseksi ja lupaharkinnan tekemiseksi. Selostuksesta puuttuu myös arvio poikkeuslupan myöntämisperusteista ja siitä, täytyvätkö ne kyseisessä tapauksessa. Vaikutuksia suurpetoihin ja saukkoon ei ole arvioitu.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuutta tulisi vesistövaikutusten osalta lausunnon mukaan arvioida vastaanottavan vesistön kunnon perusteella. Arviointiselostuksessa esitetty arvio vesistökuormituksesta on lausunnonantajan mukaan aliarvioitu. Kevään tulvakauden ja kesän rankkasateiden kuormitusvaikutusten arviointi vaatisi jatkuvatoimisilla mittauksilla saatavaa tietoa. Vesiluonnolle on nimenomaan kuormituspiikeillä iso merkitys, mutta niiden vaikutus jää selvittämättä. Pintavalutuskentästä olisi tullut esittää selvitys kentän ominaispiirteistä ja sen perusteella arvio kentän toimivuudesta ja siten tosipohjaista tietoa kuormituksen estämismahdollisuuksista.

Riskien osalta lausunnossa korostetaan, että selostuksessa ei ole mainintaa biopolttoaineiden syttymisherkyydestä tai turpeen syttymisherkyyden merkityksestä biopolttoaineiden terminaalien sijaintiin.

Lopuksi lausunnossa tuodaan esille, että ilmastovaikutusten havainnollistamiseksi tulisi laskea kuinka monta hehtaaria on ennallistettava hiiltä päästävää metsäojitettua suota turvetta tuottavaksi, jotta hiiltä siirtyisi varastoon sen verran kuin Rahkanevan hiilivaraston polttaminen aiheuttaa hiilipäästöjä ilmaan.

Karsikas-Suotukylän kylätoimikunnalla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksen johdosta.

Haapaveden Yrittäjät ry puoltaa turvetuotannon aloittamista Rahkanevalla vaihtoehdon VE1 mukaisena hankkeen työllisyysvaikutuksiin nojaten.

Mielipiteet

AA toteaa mielipiteessään, että alue tulisi antaa tuottavaan käyttöön turvetuotantoa varten. Tuotannon jälkeen alue siirtyy jälkikäyttöön ja Rahkanevalla voi tuolloin olla paremmat virkistyskäyttömahdollisuudet kuin ennen turvetuotantoa. Hankealuetta ei tällä hetkellä käytetä virkistyskäyttöön juuri lainkaan, koska alueella ei ole marjoja ja metsästystäkin harrastetaan suon reuna-alueilla vain vähäisessä määrin. Rahkanevan hankealue sijaitsee etäällä asutuksesta eikä hankkeen toteuttaminen näin ollen aiheuta haittaa. Rahkanevan hankealueen läheisyydestä löytyy soita, joiden luontoarvot vastaavat hankealueen luontoarvoja, hankkeen toteuttaminen ei näin ollen muodosta uhkaa suoluonnon monimuotoisuudelle alueella. Mielipiteen esittäjä kannattaa hankkeen toteuttamista ja lähien energiavarojen hyödyntämistä. Samalla alueelle syntyy uusia työpaikkoja ja turvetuotannon synnyttämät rahavirrat jäävät seudulle hyödyntämään alueen taloutta.

BB toteaa mielipiteessään, että Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa turvetuotanto on erittäin tärkeä elinkeinon lähde monelle yrittäjälle sekä antaa työpaikkoja sadoille ihmisille. Eläminen muuttotappiokunnissa on haasteellista ja moni joutuu muuttamaan alueelta pois töiden perässä. Mielipiteen esittäjä tuo esille Rahkanevan turvetuotantohankkeen myönteisiä seurauksia, joita ovat muun muassa nuorten ja koneurakoitsijoiden työllistäminen seurannaisvaikutuksineen sekä positiivisen yrittämisen ja työn teon ilmapiirin luominen.

CC, DD, EE, FF, GG, HH ja II ovat allekirjoittaneet yhteisen mielipiteen, jonka mukaan Rahkanevan turvetuotantohankkeen työllisyys- ja aluetaloudelliset vaikutukset ovat todella merkittäviä. Mielipiteen allekirjoittaneet turveurakoitsijat toteavat tarvitsevänsä uusia työmailta sillä turvesuokanta on vanhentunutta. Urakoitsijat kertovat kannattavansa kotimaisen energian tuotantoa, raha jää siinä tapauksessa kotimaahan ja luomaan hyvinvointia alueelle. Haapaveden voimalaitos työllistää suoraan noin 40 henkilöä mutta tarvitsee toiminnassaan noin 300 henkilön työpanoksen vuodessa, mikä on merkittävää seudulla. Urakoitsijat ovat omassa toiminnassaan sitoutuneet turvetoimialan hyviin käytäntöihin, joihin kuuluvat muun muassa omatoimiset ympäristötarkastukset.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Arviointiselostuksessa on selvitetty Kanteleen Voima Oy:n Rahkanevan turvetuotantohankkeen ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan, onko arviointiselostuksessa esitetyt vaikutukset käsitelty YVA-lain ja -asetuksen sekä arviointiohjelman ja siitä annetun yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti.

Ottaen huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteen ilmaisut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää yhteysviranomaisen lausuntona seuraavaa:

Hankekuvaus

Arviointiselostuksessa on esitetty hankkeen nimi ja sen sijainti, tiedot hankkeesta vastaavasta sekä selostus hankkeen tarkoituksesta.

Kanteleen Voima Oy:n oma turvetuotantotoiminta Haapaveden turvevoimalaitoksen polttoainehuollon varmistamiseksi on käynnistynyt vuonna 2008. Yhtiöllä on yhdeksän tuotannossa olevaa suota ja yksi suo on valmisteltavana tuotantokäyttöä varten. Huolehtimalla osittain itse polttoaineen hankinnasta Kanteleen Voima Oy varautuu polttoainemarkkinoiden määrä-, laatu- ja hintavaihteluihin. Voimalaitos ostaa pääosan polttoaineestaan muilta turve- ja biopolttoaineiden tuottajilta.

Hankkeen tarkoituksena on Rahkanevan laajimmillaan 288 hehtaarin suuruisen suoalueen kuivattaminen ja turvetuotannon harjoittaminen alueella. Rahkanevan turvetuotantoaluetta voidaan käyttää myös metsäpolttoaineterminaalina. Koska hakijan turvetuotannon tarkoituksena on polttoainehuollon vaihteluiden hallinta, on tuotantoalan riittävyys ja tuotetun turpeen varastojen sijainti Haapaveden voimalaitoksen lähietäisyydellä oleellista. Rahkanevalta voimalaitokselle on matkaa vain 28 kilometriä, joten se soveltuu myös sijainniltaan erinomaisesti Kanteleen Voima Oy:n turvepolttoaineen varannoksi. Kanteleen Voima Oy:n omalla turvetuotannolla on tarkoitus myös korvata niiden tuotannosta poistuvien tuotantosoiden, jotka tällä hetkellä ovat voimalaitoksen pääasiallisia polttoaineen tuotantoalueita, pienenevää toimitusmäärää.

Kanteleen Voima Oy toimii paikallisesti ja sillä on vain yksi käyttöpaikka, mistä syystä sen tarvitsemien turvesoiden pitää olla kohtuullisen kuljetusetäisyyden päässä voimalaitokselta. Kuljetusetäisyyden kasvaminen lisää turvekuljetuksista aiheutuvia liikenteen haittoja ja myös kustannuksia. Kanteleen Voima Oy:llä on etäisyydestä johtuen valtakunnallisia ja maakunnallisia tuottajia rajallisemmat mahdollisuudet tuotantosoiden valintaan.

Haapaveden voimalaitos on lauhdelaitos, ja se tuottaa sähköä markkinaehtoisesti ja toimii samoilla markkinoilla kuin kivihiililaitokset. Tilanteissa, joissa Haapaveden laitos ei saa riittävästi polttoainetta/turvetta, sen tuottama sähkö korvataan ensisijaisesti kivihiilellä tehdyllä tuotannolla.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta vastaava on arviointiselostuksessa perustellut hanketta liiketaloudellisilla ja toiminnallisilla näkemyksillä hankkeesta vastaavan toimialan mukaisesti. Hankkeen tarkoituksesta ja sen perusteluista on esitetty ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta riittävä selvitys.

Hankekokonaisuuden määrittelyssä on otettu huomioon eri toteutusvaihtoehtojen edellyttämä maankäyttötarve ja tarvittavat toimenpiteet. Tiedot hankkeen laajuudesta on esitetty myös karttapiiroksin.

Hankkeesta on esitetty yleisellä tasolla vesienkäsitteilyrakenteiden ja tuotantomenetelmien kuvaukset ja hankkeen elinkaaritarkastelu. Jälkikäyttömuotojen tarkastelu on eräs keskeinen osa hankkeen koko elinkaaren tarkastelua. Yleisesti käytössä olevat turvetuotannon jälkikäyttömuodot on esitetty arviointiselostuksessa, mutta valittava jälkikäyttömuoto on jätetty avoimeksi.

Arviointiselostuksessa on otettu huomioon yhteysviranomaisen kehoitus siirtää pinta-valutuskenttä pois ojitetulta alueelta, ja kenttä onkin suunniteltu hankealueesta hie-man kauempana sijaitsevalle suoalueelle. Alue on ojitusten ympäröimä, ja itse kentälläkin on ilmakuvan mukaan muutamia ojia. Kentän alueesta on tehty kasvillisuusselvitys, jonka mukaan kentän pääluontotyytit ovat nevamuuttuma ja turvekangas. *Arviointiselostuksessa ei ole ilmoitettu kentän turvelajia ja maatuneisuutta, eikä keskimääräistä turvepaksuutta. Olemassaolevien ojien kuntoa ja merkitystä kentän toimivuudelle ei ole arvioitu. Kentän tehollinen, mitoituskriteerit täyttävä pinta-ala ei käy selvillä. Kentän toimivuutta olisi tullut pohtia parhaan käyttökelpoisen tekniikan peri-*

aatteen toteamiseksi, koska kenttä ei ole täysin luonnontilainen. Laskeutusaltaat on edelleen suunniteltu yhteen paikkaan. Mikäli hanke etenee lupavaiheeseen, laskeutusaltaat on hajasijoitettava siten, että yhden altaan valuma-alue on enintään 50 hehtaaria. Olisi hyvä, jos hakija ilmoittaisi aktiivisesti ottavansa käyttöön muitakin, joko itse kehittämiään tai muualla kehitettyjä uusia vesiensuojelumenetelmiä ympärivuotisen pintavalutuksen lisäksi.

Arviointiselostuksessa on esitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikataulu ja todettu arviointimenettelyn päättävän yhteysviranomaisen lausuntoon. Arviointiselostuksessa ei ole otettu kantaa hankkeen toteutuksen aikatauluun.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

Arviointiselostuksessa on esitetty hankkeen liittymistä muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä niiden merkitystä arvioitaviin tekijöihin. Arviointiselostuksessa on myös esitetty hankkeen toteuttamisen edellyttämät eri viranomaisten luvat, päätökset ja suunnitelmat. *Arviointiselostuksessa viitataan vanhentuneeseen Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiaan 2006–2016. Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen uudesta strategiasta 2012–2020 joulukuussa 2012.*

Pyhäjoen vesistöalueella sijaitsevien turvetuotantoalueiden tiedot on esitetty arviointiselostuksen luvussa "Muut turvetuotantohankkeet alueella" ja arviointiselostuksen liitteen 3 kartalla. *Kuivatusvesien purkureitit eivät käy ilmi liitekartalta, kartalla on myös painovirheitä.*

Hankevaihtoehtojen käsittely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn keskeisiin ominaisuuksiin kuuluu vaihtoehtotarkastelu. Vaihtoehtotarkastelun tarkoituksena on tukea päätöksentekoa tuottamalla tietoa hankkeen vaihtoehtoisista ratkaisuista ja niiden vaikutuksista. Lopputuloksena pitäisi olla optimaalisimman vaihtoehdon löytyminen muun muassa haitallisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Hankkeen nollavaihtoehtona (VE0) on tarkasteltu hankkeen toteuttamatta jättämistä. Varsinaisia toteutusvaihtoehtoja on kolme (VE1, VE2 ja VE3), jotka poikkeavat toisistaan pinta-alaltaan siten, että vaihtoehdossa VE1 tuotantoon kaavailtu pinta-ala on laajin ja vaihtoehdossa VE3 tuotantoon kaavailtu pinta-ala on rajattu suppeimmaksi.

Kaikkien vaihtoehtojen tekniset ratkaisut ja toiminta ovat samansisältöiset. Kunnostus-, tuotanto- ja jälkikäyttövaiheiden ajoituksessa mahdollisesti olevat erot hankevaihtoehtojen välillä eivät käy ilmi arviointiselostuksesta.

Arviointiohjelmassa esitettiin tarkasteltavaksi hankkeen toteuttamatta jättämistä ja vaihtoehtoisesti hankkeen toteuttamista koko tuotantokelpoisella alueella kuitenkin siten, että vaihtoehdossa VE2 kuntoonpanovaihetta porrastetaan. Yhteysviranomainen edellytti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että toteutusvaihtoehtojen rajauskriteerit eivät ole riittäviä, koska esitetyt vaihtoehdot poikkeavat toisistaan ainoastaan kuntoonpanon ajoituksen osalta siten, että molemmissa toteutusvaihtoehdoissa turvetuotantoon otettaisiin koko tuotantokelpoinen ala. *Vaihtoehtojen tarkastelua on tarkistettu arviointiohjelmasta annetun yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta. Yhteysviranomainen katsoo, että nollavaihtoehdon tarkastelussa olisi kuitenkin ollut hyvä pohtia myös mahdollisuutta suon ojittettujen osien ennallistamiseen.*

Biomassaa eli puuperäisiä polttoaineita on suunniteltu varastoitavan ja käsiteltävän auma-alueilla, joista on hyvät tieyhteydet kuljetusta varten. Biopolttoaineterminaalien toiminta on hankkeen kaikissa toteutusvaihtoehdoissa samansisältöinen.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Yleistä

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain vaatimusten mukaisesti arviointiselostuksessa on käsitelty hankkeen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kulttuuriperintöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa on eritelty keskeisimmät hankkeesta koituvat ympäristövaikutukset, joita ovat vaikutukset vesistöihin, kasvillisuuteen ja eläimistöön sekä hankkeen sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.

Arvioinnissa on tarkasteltu turvetuotantohankkeen koko elinkaaren eli turvetuotantoalueen kunnostamisen, turvetuotannon ja alueen jälkikäytön aikaisia vaikutuksia sekä tämän hankkeen ja muiden turvetuotantoalueiden yhteisvaikutuksia niiltä osin kuin hanke vaikuttaa vesistökuormitukseen ja hankealueen alapuolisten alueiden vesien tilaan tai muuhun ympäristön tilaan. Myös terminaalitoimintaan liittyvät vaikutukset on tunnistettu ja hankkeen vaikutukset on arvioitu ja selvitetty kokonaisuutena sekä turvetuotanto että terminaalitoiminnot huomioon ottaen.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista on rajattu pois valtakunnalliset ja alueelliset energiapolitiittiset kysymykset kuten turpeen yleinen merkitys polttoaineena. Arvioinnissa on keskitytty hankkeen vaikutuksiin hankealueella ja sen lähiympäristössä.

Selvitysalueella on tarkoitettu kullekin selvitettävälle ympäristöön vaikuttavalle tekijälle määritettyä aluetta, jolla kyseinen ympäristövaikutus on selvitetty ja arvioitu. Selvitysalueet on pyritty rajaamaan kaikilta osin riittävän laajoiksi, jotta ympäristövaikutusten vaikutusalue on pystytty rajaamaan. Vaikutusalueen laajuus riippuu tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta. Joidenkin vaikutuskohteiden, kuten melun ja pölyn, tarkastelualue on ollut noin kilometrin etäisyydellä tuotantoalueesta. Laajemmat vaikutukset aiheutuvat muun muassa vesistökuormituksesta ja liikenteestä.

Arviointi perustuu useisiin menetelmiin ja tietolähteisiin riippuen vaikutuksesta ja sen ominaisuuksista. Arviointimenetelmiä kuvataan kunkin arvioitavan vaikutuksen kohdalla. Arvioinnissa käytettyjä lähteitä ovat muun muassa kartta-aineistot, maastokäynnit, olemassa olevat tutkimukset, laaditut luontoselvitykset, vesistötarkkailujen tulokset, laskelmat, asiantuntija-arviot, kalastustiedustelut ja sähkökoekalastusten tulokset.

Hankkeen vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin on arvioitu muun muassa tupaillassa saatujen tietojen sekä Käräjäoajan virkistyskäytöstä tehdyn kyselyn avulla.

Arviointiselostuksessa on esitetty taulukkomuotoon koottu sanallinen yhteenveto vaikutusten arvioinnista vaihtoehdottain. Arviointiselostuksen liitteenä on luettelo arvioinnissa käytetystä tausta-aineistosta.

Arviointiselostukseen on koottu yhteysviranomaisen lausunnossa esille nousseita asioita. Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt tarkennukset on otettu selostuksessa pääosin huomioon. Seuraavassa tarkastellaan esitettyjä vaikutuksia arviointitekijöittäin ja esitetään yhteysviranomaisen kannanotot arvioinnin riittävyteen.

Vaikutukset maankäyttöön, asutukseen ja kaavoitukseen sekä maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Nykytilan kuvauksessa on otettu huomioon noin kilometrin etäisyydellä sijaitseva asutus. Nykytilan kuvauksessa on selostettu alueen kaavatilanne. Alueella on voimassa 17.2.2008 vahvistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Hankealueeseen ei

kohdistu aluevarauksia. Arviointiselostuksessa on huomioitu maakuntakaavan turvetuotantoa koskeva yleismääräys.

Maakuntakaavaa ollaan uudistamassa vaiheittain. Maakuntavaltuusto on 2.12.2013 hyväksynyt 1. vaihemaakuntakaavan. Kaava ei ole vielä lainvoimainen. Arviointiselostuksessa on viitattu vaihemaakuntakaavan luonnokseen. Siinä hankealueelle oli osoitettu kohdemerkinnällä turvetuotantoon soveltuvat alueet (tu-1 ja tu-2) sekä luonnonsuojelualue/ suojelualueeksi ehdotettu alue (SL-1). Suojelualuevarauksesta on myöhemmin luovuttu ja SL-1 aluetta ei ole osoitettu hyväksytyssä vaihemaakuntakaavassa.

Hyväksytyssä 1. vaihemaakuntakaavassa on annettu soiden käyttöä koskeva yleismääräys. Määräyksen mukaan soiden ja turvemaiden käyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että voimassa olevassa Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelmassa esitetyt vesien tilaa koskevat tavoitteet saavutetaan. Lisäksi suunnittelumääräyksessä todetaan, että Pyhäjoen keskiosan (54.02) valuma-alueella turvetuotanto on vaiheistettava voimakkaasti ja vesiensuojelumenetelmien tehokkuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Yhteysviranomaisen toteaa, että *koska tuotantoalueen vedet on tarkoitus johtaa Pyhäjoen keskiosaan ja maakuntakaavassa ko. vesistö on nähty riskialueena, turvetuotannon vesiensuojelun tehokkuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja tuotantoa on syytä vaiheistaa.*

Kohdemerkinnöillä turvetuotantoon soveltuviksi alueiksi osoitettuja alueita koskevat 1. vaihemaakuntakaavassa maakuntakaavamerkinnät tu-1 ja tu-2.

Merkinnällä tu-1 osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia suoalueita. Suunnittelumääräysten mukaan alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön sekä tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin, lisäksi turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Merkinnällä tu-2 osoitetaan suoalueita, jotka soveltuvat pääosin turvetuotantoon. Suunnittelumääräysten mukaan alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa luonnonarvot, vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön sekä tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin, lisäksi turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Maakuntakaavamerkintöihin sisältyvä jälkikäyttö on arviointiselostuksessa jätetty varsin yleiselle tasolle. Tämä on osittain ymmärrettävää hankkeen pitkän elinkaaren vuoksi, mutta *ainakin alustava tarkastelu hankkeeseen soveltuvista jälkikäyttömahdollisuuksista ja jälkikäyttöön vaikuttavista perustiedoista olisi tullut tehdä jo arvioinnin yhteydessä etenkin ottaen huomioon maakuntakaavan suunnittelumääräykset koskien turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä. Jälkikäytön suunnittelun tulee täsmentyä hyvisä ajoin ennen tuotannon päättymistä.*

Alueella ei ole voimassa yleis- eikä asemakaavaa. Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Hankealueen itäpuolella sijaitsee maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, Karsikkaan kylä. Alueen länsipuolella, jokivarressa, sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat kohteet Käräjänsaari ja Käräjäojan vesiratasmylly. Etäisyydet tuotantoalueilta kohteisiin ovat yli kolme kilometriä. Yhteysviranomaisen katsoo, että *alueidenkäytön näkökulmasta hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia olevaan maankäyttöön eikä maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin.*

Museoviraston kantaan viitaten yhteysviranomaisen toteaa *muinaismuistolain (295/1963) mukaisen velvoitteen työn keskeyttämisestä ja viranomaiselle ilmoittamisesta havaittaessa mahdollinen muinaislöytö tai siihen viittaavia merkkejä tai kerros-*

tumia. Museoviraston tarkoituksena on tehdä kesällä 2014 arkeologinen tarkastus suon läntiselle reunalle sijoitettaville auma-alueille, tarkastuksen tulokset on otettava huomioon hankkeen ympäristölupahakemuksessa.

Vaikutukset liikenteeseen

Arviointiselostuksen mukaan hankkeesta aiheutuvat liikenteen ympäristövaikutukset aiheutuvat pääosin turpeen kuljetuksista suolta käyttäjille. Kuljetukset ajoittuvat pääasiassa elokuun alusta huhtikuun loppuun. Turpeen kuljetusreitit kulkevat valtatieä 28, seututietä 786 ja yhdystietä 18405 pitkin. Selostuksessa on arvioitu hankkeen vaikutuksia liikennemääriin, liikenneturvallisuuteen, tiestön kuntoon ja kunnossapitoon, pakokaasupäästöihin, meluun, tärinään ja pölyyn. Lisäksi on arvioitu hankkeen liikenteellisiä vaikutuksia muiden lähiseudun turvetuotantohankkeiden kanssa.

Hankkeella on vaikutuksia erityisesti koululaisten ja kevyenliikenteen turvallisuuteen seututien 786 varrella. Arviointiselostuksessa nämä vaikutukset on todettu. Yhteysviranomaisen katsoo, että liikennevaikutusten osalta arviointi on ollut riittävää.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että *valtateille ei yleensä anneta lupia uusille liittymille. Lähtökohtana on, että uusien turvetuotantoalueiden liikenneyhteydet tulee suunnitella olemassa olevien liittymien varaan. Liittymien parantaminen edellyttää ELY-keskuksen liittymälupakäsittelyä.*

Meluvaikutukset ja vaikutukset ilman laatuun

Arviointiselostuksessa melu- ja pölypäästöjä ei arvioida aiheutuvan noin kilometrin etäisyydellä sijaitsevaan vapaa-ajanasuntoon. Sen sijaan lieviä päästöjä voi ulottua noin 650 metrin etäisyydellä sijaitsevalle metsästysmajalle. Päästöjen ei arvioida ylittävän terveydelle haitallisia ohjearvoja.

Yhteysviranomaisen katsoo, että *mahdolliseen ympäristölupahakemukseen on syytä sisällyttää laskennallinen tai mittauksin tehty meluselvitys sekä pölyn leviämismallinnus. Koska tuotantokaudella töitä alueella tehdään sääolojen salliessa keskeytyksettä ympärivuorokautisesti, meluselvityksessä tulee ottaa kantaa myös melutason yöajan ohjearvojen täyttymiseen. Toiminnasta aiheutuvan melun ja pölyämisen estämistä koskevista toiminnoista on esitettävä tarkistettut tiedot ympäristölupahakemuksessa.*

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että *suojapuustoksi tarkoitetun metsän tulisi olla hankkeesta vastaavan hallinnassa, jotta voitaisiin varmistaa puuston säilyminen suojametsänä koko tuotantovaiheen ajan.*

Vaikutukset kasvillisuuteen

Rahkanevalta on esitetty kasvillisuustietoja vuosilta 2009, 2010 (Aapa-Luonto-Osuuskunta) ja 2012 (Pöyry). Lisäksi vuodelta 2012 on tietoja Pohjois-Pohjanmaan liiton inventoinnista.

Vuonna 2009 Rahka- ja Teerinevaa on inventoitu 24.8.2009 ja 25.8.2009 Vuonna 2010 on selvitetty Katajanevan aluetta 10.7.2010. Tulokset on esitetty siten, että suotyypit on merkitty ilmakuvapohjalle. Havaitut lajit on esitetty liitetaulukossa lajilistana. Suunnitellun pintavalutuskentän kasvillisuutta on selvitetty 21.7.2012, jolloin on inventoitu myös Rahkanevan koillispuolella sijaitseva suoalue, Lehtisaarenneva.

Arviointiselostuksen mukaan Rahkaneva on suoyhdistymätyypiltään väli- ja rimpipintaista keskiboreaalista aapasuota sekä osin viettokeidasta. Rahka- ja Teerinevan inventointialueesta on ojittamatonta suota 60 prosenttia ja ojittettua 40 prosenttia. Valtaosa suosta on ojittamatta, mutta suon reunaosia, etenkin aapasuo-osia, on laajalti ojitettu. Ojat kuivattavat suota yhä voimakkaasti. Koska kyseessä on sadevedestä ravinteensa saava keidassuo, sen keskeisimpien osien voidaan kuitenkin katsoa säilyvän kasvillisuudeltaan luonnontilassa ojituksista huolimatta. Suon erityisten luontoarvojen pistemäärä on keskimääräistä korkeampi.

Sekä Rahkanevalla että Teerinevalla on suhteellisen tuoreita uudisoja. Arviointiselostuksessa näistä mainitaan *Rahkanevan poikki kulkeva oja, mutta ei Teerinevan oji-*

tuksia, jotka on mainittu vuoden 2009 luontoselvityksessä. Siinäkin ojitusaluetta ei ole kuitenkaan merkitty inventointikartalle, jossa ilmoitettu suotyypilyhenne on siis virheellinen ja käytetty ilmakuvakin on vanhentunut (2004). Arviointiselostuksessa esitettyjen ilmakuvien ottovuosia ei mainita.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV lajeihin

Hankkeen vaikutuksia luontodirektiivin liitteen IV lajeihin on arvioitu pääosin asiantuntijatyönä.

Viitasammakkoinventointi on tehty 16.5.2012 klo 16.00–21.30 välisenä aikana, jolloin inventoidut alueet on merkitty kartalle sinisin rajauksin. Rahkanevalla ja Katajanevalla on selvitetty soiden keskiosa ja lisäksi on selvitetty pitkänomainen alue näiden välissä sekä pitkänomainen alue Teerinevan itäpuolella ja eteläosassa. *Muiden alueiden kartoittamatta jättäminen on perusteltu jossain määrin puutteellisesti.* Viitasammakoista ei tehty havaintoja.

Linnustoinventoinnin aikana 11.5.2012 viitasammakoita havaittiin kahdessa eri paikassa. Arviointiselostuksen mukaan hankkeen vaihtoehdot VE1, VE2 ja VE3 aiheuttavat heikentäviä vaikutuksia ainakin toiselle viitasammakon esiintymispaikalle, joka sijaitsee Rahkanevan itäpuolella. Lisäksi vuoden 2012 luontoselvityksen mukaan Katajanevan rimpialue on viitasammakolle potentiaalista elinympäristöä.

Viitasammakkoinventointiin ja sen perusteella tehtäviin johtopäätöksiin sisältyy merkittävää epävarmuutta tulosten luotettavuuden suhteen. Kun otetaan huomioon alueella 11.5.2012 tehdyt havainnot viitasammakoista, *tehdyn inventoinnin perusteella ei voida varmistua, ettei hankealueella olisi muuallakin viitasammakoita.* Yhteysviranomaisen toteaa, että luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lisäksi on otettava huomioon luonnonsuojelulain 39 §:n rauhoitettuja eläinlajeja koskevat määräykset. Poikkeaminen luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin kiellosta ja 39 §:n rauhoitusmääräyksistä voidaan myöntää lain 49 §:n 3 momentin mukaisesti luontodirektiivin artiklassa 16 mainituilla perusteilla. Poikkeamislupaa haetaan ELY-keskuksesta.

Vaikutukset linnustoon

Hankkeen vaikutuksia linnustoon on arvioitu vuosina 2009, 2010 ja 2012 tehtyjen selvitysten perusteella. Yhteysviranomaisen käytössä on ollut lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liiton tilaama suolinnustaselvitys vuodelta 2011. Rahkaneva-Teerineva sisältyy tähän selvitykseen. Eri vuosina tehtyjen selvitysten tuloksia ei ole esitetty kootusti arviointiselostuksessa. Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys on yhdistänyt eri selvitysten lintutiedot antamassaan lausunnossa. Koostetarkastelu osoittaa tehtyihin inventointeihin liittyvän ongelman: kartoituskertojen vähäisestä vuosittaisesta määrästä johtuen todennäköisesti osa alueella pesivistä lajeista on jäänyt yksittäisissä inventoinneissa havaitsematta. Pesimäkannan suuruuden suhteen virhe on todennäköisesti vielä suurempi. Luotettavamman tuloksen saamiseksi kartoituskertojen määrän tulisi olla selvästi suurempi. Osassa linnustaselvityksiä ja arviointiselostuksessa tähän kysymykseen on kiinnitetty asianmukaisesti huomiota.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen laatiman koosteen perusteella hankealueella pesii 24 suolintulajia. Näistä teeri, kapustarinta, suokukko, pikkukuovi, mustaviklo ja keltävästäräkki ovat yhdistyksen arvion mukaan pesivän populaation koon perusteella alueellisesti merkittäviä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että hankkeen yhteydessä tehdyt erilliset selvitykset muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden, jonka perusteella hankealueen linnustollinen merkitys käy riittävällä tavalla selville. *Selvitysten perusteella hankealueen merkitys suolinnuston pesimäalueena on huomattava. Kun linnusto suhteutetaan alueen suhteellisen pieneen kokoon, alueen merkitystä voidaan pitää hyvin huomattavana. Hankealueella esiintyy monilajinen ja runsaslukuinen suolinnusto, jossa on useita pesimäkannoiltaan taantuneita tai uhanalaisia lajeja, joista osa esiintyy hanke-*

alueella runsaslukuisena. Tarkasteltavan suokokonaisuuden merkitystä lisää sen sijainti voimakkaasti ojitetulla seudulla. Alueella on myös valtakunnallista merkitystä, koska luonnontilaisten soiden määrä on vähentynyt voimakkaasti erityisesti eteläisessä Suomessa, mikä on osaltaan johtanut eräiden suolintujen levinneisyysalueen siirtymiseen kohti pohjoista. Rahkanevan hankealueella levinneisyysalueensa eteläreunalla olevia lajeja ovat riekko, jänkäkurppa, suokukko ja mustaviklo. Populaation pienenemisen lisäksi levinneisyys- ja esiintymisalueen supistuminen johtaa lajin suotuisan suojelutason heikentymiseen. Reunapopulaatioiden suojelulla on tästä syystä erityinen merkitys.

Hankealueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena ja pesimäaikaisena ravinnonhankinta-alueena ei ole varsinaisesti selvitetty. Muiden inventointien yhteydessä tehdyt havainnot viittaavat siihen, että alueella voi olla lähinnä paikallista merkitystä levähdysalueena. Yhteysviranomaisen pitää selvityksiä tältä osin riittävinä, mutta toteaa, että ajoittain kohteella voi levähtää alueellisesti merkittäviä määriä muuttolintuja.

Vaikutukset suojelualueisiin

Yhteysviranomaisen katsoo, että vaikutuksia suojelualueisiin on käsitelty pääosin riittävällä tavalla.

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen

Arviointiselostuksessa ei ole analysoitu hankkeen vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle kokonaisuudessaan: erillisiä osa-alueita, kuten linnusto ja kasvillisuus, on selvitetty suhteellisen kattavasti, mutta ne on raportoitu toisistaan erillisinä. Selostuksessa ei ole myöskään arvioitu hankealueen merkitystä luonnon monimuotoisuudelle alueellisesti.

Pohjois-Pohjanmaan liiton selvityksen mukaan Rahkaneva-Teerineva kuuluu luonnontilaisuusluokittelussa luokkaan 2, sillä suon keidasosat ovat luonnontilaisia ja säilyviä, mutta suon ojittamattoman osan minerotrofiset alueet ovat kuivahtaneet ja taimettuneet suota halkovan ojan lähellä. Maakunnallista suonselitystä varten laaditussa kasvillisuus selvityksessä todetaan, että suon luonnontilaa olisi kohtalaisen helppo parantaa tukkimalla suon rimpiä puhkovia ja ojittamatonta osaa reunustavia ojia.

Yhteysviranomaisen toteaa, että *suon merkitystä luonnon monimuotoisuudelle on arvioitu osin puutteellisesti. Arvioiminen olisi erityisen tärkeää, sillä alue sijaitsee alueella, jonka ojitustaso on hyvin suuri. Alueella on erityisiä luonnonarvoja, jotka arvioinnissa olisi täytynyt ottaa huomioon.*

Vaikutukset kallioperään, maaperään ja pohjavesiin

Arviointiselostuksen mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia pohjavesialueisiin tai kairoihin. Lähin pohjavesitietokannasta löytyvä kohde on Ojaperän kylässä sijaitseva Koirikiven kallioporakaivo (11071022), mikä sijaitsee noin neljä kilometriä hankealueelta koilliseen. Lisäksi peruskarttaan on merkitty valtatie 28 varteen, noin kolmen kilometrin päähän hankealueelta itäkaakkoon, kaivo nimeltä Alaskanlähde eli Kansankaivo. Tämä kaivo ei ole pohjavesitietokannassa, eikä yhteysviranomaisella ole siitä tarkempia tietoja. Lähimmät yhdyskuntien vedenhankintakäytössä olevat I-luokan pohjavesialueet ovat Varvaskallio (11071024) seitsemän kilometriä hankealueelta pohjoiseen sekä Savaloja (11071026) yhdeksän kilometriä hankealueelta pohjoiskoilliseen. Mainittuja kohteita ei ole arviointiselostuksessa nimetty tai muuten eritelty, mutta kyseiset kaivot ja pohjavesialueet sijaitsevat niin kaukana hankealueelta, että yhteysviranomaisen arvioi niiden jäävän hankkeen vaikutusalueen ulkopuolelle.

Hankkeen vaikutusalueella ei ole suoritettu pohjavesitutkimuksia, eikä siellä ole tutkittuja pohjavesialueita tai vedenottamon paikkoja.

Arviointiselostuksessa ei ole mainittu peruskarttaan merkittyä lähdeä Iso Kotakangas –nimisen kohouman itärinteessä noin 1,2 kilometriä hankealueelta itäkaakkoon, eikä näin ollen ole myöskään arvioitu hankkeen vaikutuksia lähteeseen.

Turvetuotantoalue sijaitsee 140 metrin korkeustasolla, ja selostuksessa mainitaan, että happamien sulfaattimaiden esiintyminen Rahkannevan alueella ei ole todennäköistä. Mahdollisista mustaliuske-esiintymistä ja niiden huomioon ottamisesta selostuksesta ei löydy mainintaa. *Myös sulfaattimaiden ja mustaliuskealueiden ulkopuolisilla alueilla suon pohjakerroksen rikkipitoisuudet voivat olla korkeita (esimerkiksi Herranen, T. 2010: Turpeen rikkipitoisuus Suomen soissa – tuloksia laajasta turveinventoinnista. Suo 61(2): 49-56). Huolimatta siitä, että karkea geologisen laitoksen paikkatietoon perustuva Litorinaraja jää suunnittelualueesta kauas, olisi pohjamaiden ja –turpeiden ominaisuudet saatava tietoon niin tuotantoa kuin etenkin jälkikäyttöä silmällä pitäen. Pyhäjoella happamuus on yksi vesien tilan riskeistä.*

Vaikutukset pintavesiin

Pintavesien tila -rekisterissä on puutteellisia vesistötarkkailutuloksia. Järjestelmässä on ainoastaan Käräjäojan vuoden 2012 tulokset kesä- ja elokuulta. Arviointiselostuksen mukaan näytteitä tulisi olla myös vuosilta 2010 (touko- ja marraskuu) ja 2011 (kesä- ja elokuu). *Kaikki vesistötarkkailun tulokset tulee toimittaa ELY-keskukselle neljännesvuosittain suoraan vedenlaaturekisteriin siirrettävässä muodossa (Hertan pintavesien rekisteri).*

Pohjaeläimistöä on käsitelty arviointiselostuksessa varsin suppeasti kohdassa vesieliöstön nykytila. Varsinaista vaikutusten arviointia ei ole tehty. Arviointiselostuksessa todetaan, että nykyisin käytössä olevat jokivesistöjen tutkimusmenetelmät on kehitetty koskipohjaeläimistön tutkimiseksi, joten ne eivät sovellu kyseessä olevalle jokiosuudelle. Tällä tarkoitetaan sitä, että nykyisin jokivesistöjen pohjaeläinseuranta painottuu koskipohjaeläimiin, ja ettei koskilajistoa voida suoraan verrata pehmeäpohjaisen jokiosuuden lajistoon. Ekologisessa luokituksessa käytettävät tiedot pohjautuvat myös koskilajistoon. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että *näytteenottomenetelmiä ja –välineitä on toki olemassa myös pehmeäpohjaisille ja suvantomaisille jokiosuuksille. Haapajärvestä on paljonkin seurantatietoa ennen mainittua vuotta 2007, joskaan ei ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmässä. Tiedot ovat saatavissa tarkkailuraporteista.*

Arviointiselostuksessa on käsitelty turvetuotannon osalta Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaa, toimenpideohjelmää sekä alueellista toteutusohjelmaa 2010-2015. Parhaillaan on käynnissä näiden asiakirjojen päivittäminen ja esimerkiksi vesien tila-arviot on jo päivitetty. Arviointiselostuksessa todetaan, että Pyhäjoen ala- ja keskiosan ekologinen tila on tyydyttävä. Tieto perustuu vuonna 2007 valmistuneeseen luokitteluun, jota hyödynnettiin vesienhoitosuunnitelman (2009) laatimisessa. Tuorein luokittelu on julkistettu 2.10.2013. Sen mukaan Pyhäjoen ala- ja keskiosan sekä Haapajärven ekologinen tila on hyvä. *Arviointiselostuksen toteutusvaihtoehtojen vaikutusten vertailussa todetaan, että alueen pintavesien tila on nykyisellään heikko, mikä on ristiriidassa niin tuoreimman tilanarvioinnin kuin arviointiselostuksessa aiemmin esitettyjen vesistön tilaa koskevien tietojen kanssa. Vesienhoidon yhtenä perustavoitteena on se, että jo hyvässä tilassa olevien vesimuodostumien tila ei heikkene.*

Nykytilan (VE0) kuormituksen laskennan perusteena on käytetty Käräjäojan yläosalta mitattua veden laatua sekä Suomen ympäristökeskuksen vesistömallista saatua keskiarvoa Käräjäojan valuma-alueella. Hankevaihtoehtojen (VE1, VE2 ja VE3) kuntoonpano- ja tuotantovaiheen brutto- ja nettokuormitukset on arvioitu vastaavasti Pohjois-Pohjanmaan turvetuotantosoiden keskimääräisten ominaiskuormituslukujen (2007-2011) avulla. Kuormituksen arvioimisessa on verrattu suoraan mahdollisten hankevaihtoehtojen kuormitusvaikutuksia Käräjäojan niin sanottuun nykytilaan. *Perustelut edellä mainittujen kuormitusarvojen käyttöön eivät ole riittävät. Käräjäojan niin sanottu nykytila perustuu kolmelta näytteenottopisteeltä kesä- ja elokuussa vuosien 2011 ja 2012 aikana (puutteelliset tiedot pintavesien rekisterissä) otettuihin mitaustuloksiin. Lisäksi näytteenotto on toteutettu yhdellä näytteenottopisteellä vuoden 2010 aikana touko- ja marraskuussa. Käräjäojan suurehkojen pitoisuuksien taustalla voi olla kyseessä olevalle valuma-alueelle tyypilliset maaperän ominaisuudet, jotka*

myös turvetuotannossa saattaisivat aiheuttaa keskimääräistä suurempaa kuormitusta. Tällöin keskimääräisillä ominaiskuormitusluvuilla lasketut mahdolliset kuormitukset eri vaihtoehtoilla (VE1, VE2 ja VE3) voivat olla aliarvioituita. Mitattu vedenlaatu ei myöskään välttämättä kuvaa Käräjäjoen todellista tilaa, vaan suurehko ravinne-, kiintoaine- ja humuspitoisuudet voivat johtua myös esimerkiksi muutoksista maankäytössä (mahdollisesti hiljattain tehtyjen ojitusten vaikutus). Tämä voi näkyä hetkellisenä muutoksena vedenlaadussa.

Jos arviointiselostuksessa halutaan hyödyntää Pohjois-Pohjanmaan turvetuotantosoiden keskimääräisiä ominaiskuormituslukuja (2007-2011), kuormituksen arvioinnissa olisi pitänyt käyttää nyt niin sanottuja vertailun vuoksi esitettyjä kuormituslukuja. Ne edustavat alueemme keskimääräisiä taustapitoisuuksia, vaikka ne eivät välttämättä kuvaa täydellisesti kyseessä olevan alueen todellista kuormituspotentiaalia. Nykykuormituksen yliarvioimisella voi olla kuitenkin merkittäviä negatiivisia vaikutuksia turvetuotannosta aiheutuvien kuormitusvaikutusten arviointiin.

Kaiken kaikkiaan kuormituksen laskenta sekä siihen vaikuttavat muuttujat on selostettu arviointiselostuksen tekstissä epäselvästi ja riittämättömästi. Esimerkiksi Pyhäjoen ala- ja keskiosaan kohdistuvan kuormituksen arviointi on arviointiselostuksessa ristiriitaista. Pyhäjokeen kohdistuvat pitoisuuslisäykset ovat arviointiselostuksen mukaan kaikissa hankevaihtoehtoissa niin pieniä, että kuormituslisäys jäisi alle niin sanotun analyttisen määrittystarkkuuden. Selostuksessa kuitenkin todetaan, että Rahkannevan aiheuttama kuormitus vaikuttaa osaltaan Pyhäjoen vedenlaatuun ja kalastoon. Haapajärveen kohdistuvat vesistövaikutukset lienevät vähäisemmät, johtuen etäisyyden kasvusta tuotantoalueeseen nähden (noin 19 kilometriä). Tosin Pyhäjoen valuma-alueella olevien turvetuotantohankkeiden yhteisvaikutus voi ulottua myös Haapajärveen asti.

Ylivirtaamien kuormitusvaikutuksia on arviointiselostuksessa arvioitu hyvin karkeasti. Selostuksessa on otettu huomioon ainoastaan niin sanottu keskimääräinen ylivirtaamatilanne, jolloin kuormitusarvio voi olla aliarvio todellisesta ylivirtaamatilanteesta. Lisäksi kuormituksen vaikutukset alla oleviin vesistöihin riippuvat virtaamien lisäksi hankealueella olevien vesiensuojelu- ja käsittelyrakenteiden toimivuudesta. Suurimmillaan kuormitus on juuri ylivirtaamatilanteissa, jolloin myös vesienkäsittelyrakenteisiin kohdistuvat paineet ovat suurimmillaan (vesimassat suurimmillaan). Vesienkäsittelyrakenteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota ajatellen myös poikkeustilanteita, kuten rankkasateita; yleensä ottaen puhdistusteho heikkenee vesimassojen kasvaessa. Selostuksessa ei ole otettu tarkemmin kantaa siihen, miten tuotantoalueella vauraudutaan mahdollisiin poikkeustilanteisiin erilaisin vesienkäsittelytoimin ja -rakentein. Selostuksessa todetaan ainoastaan, että tilanteisiin reagoidaan tapauskohtaisesti.

Yhteisvaikutusten arviointi on kysymyksiä herättävä; mahdollisia turvetuotannosta aiheutuvia kuormitusvaikutuksia on tarkasteltu ainoastaan Pyhäjokeen ja nekin ovat selostuksen mukaan hyvin minimaaliset huolimatta siitä, että jokea voi mahdollisesti kuormittaa tulevaisuudessa usea eri turvetuotantohanke (Rahkanneva, Ilkanneva, Varpuneva, Patasuo ja Kaatiaisneva). Turvetuotannosta tulevan kuormituksen vesistövaikutuksia pienempiin jokiuomiin ei ole huomioitu selostuksessa lainkaan. Rahkannevan turvetuotanto muine Pyhäjoen valuma-alueen pistekuormittajineen lisää alueen vesistöihin, kuten Pyhäjoen ala- ja keskiosaan, kohdistuvaa kuormitusta. Kuormituksella voi olla vaikutus vesienhoitosuunnitelman tilatavoitteiden ylläpitoon sekä saavuttamiseen vuoteen 2015 mennessä, mikä on vastoin vesiensuojelun tavoitteita ja velvoitteita.

Turvetuotantoalueelta lähtevä pöly kuormittaa alapuolisia vesistöjä pääosin kesäaikaan tuotantotoimien ollessa käynnissä. Selostuksessa ei ole arvioitu mahdollisia pölyhaittoja laskennallisesti. Todetaan vain, että käytettävissä olevien tietojen mukaan ilman kautta kulkeutuva pölymäärä on vähäinen. Selostuksessa todetaan, että Rahkannevan läheisyydessä ei ole järvaltaita, joihin turvepöly voisi laskeutua. Lisäksi selostuksessa perustellaan pölyvaikutusten vähäisyyttä Pyhäjoen sijainnilla hankealu-

eseen nähden (noin 3 kilometriä). Pölyn leviämiseen vaikuttavat kuitenkin myös valitsevat sääolot, kuten sade ja tuuli, jotka voivat olosuhteiden niin salliessa kuljettaa turvetuotannosta syntyvää pölyä kauemmas hankealueelta. Pölyvaikutukset voivat ilmetä ajoittaisina samentumisina ja vedenlaadun heikkenemisenä.

Vaikutukset kalastoon ja kalastukseen

Arviointiselostuksen mukaan Pyhäjoen jokikalasto koostuu pääasiassa veden laadun muutoksia hyvin kestävästä kevätkutuisista kalalajeista. Selostuksessa todetaan vielä erikseen, että veden laadun suhteen vaateliaampia syyskutuisia kaloja vesistössä ei esiinny. Vaihtoehtojen vertailussa todetaan yksiselitteisesti, että haitalliset vaikutukset kalastoon ja kalastukseen jäävät nykyinen vesistön tila ja kalastuksen luonne huomioon ottaen vähäisiksi. *Koska tuotantosuo elinkaari on pitkä, tulee vaikutuksia arvioitaessa ottaa kuitenkin huomioon myös pitkäjänteisemmät vesienhoidon tavoitteet; veden laadun asteittain parantuessa olosuhteet myös vaelluskalojen palautumiselle tulevat olemaan hyvät. Tulevaisuudessa onkin varsin mahdollista, että syyskutuisien kalojen määrät lisääntyvät. Tämä on myös vesienhoidon yksi tavoite.*

Turvetuotannon kasvihuonekaasupäästöt ja ilmastovaikutus

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan *turpeen poltosta aiheutuvat päästöt ovat turvetuotannosta aiheutuvia ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 2 §:n tarkoittamia välillisiä vaikutuksia, jotka olisi tullut ottaa huomioon vaikutusarvioinnissa.*

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Yhteysviranomaisen katsoo, että vaikutuksia ihmisiin on käsitelty pääosin riittävällä tavalla.

Suon jälkikäytön vaikutukset

Arviointiselostuksessa on esitetty alustava arvio todennäköisimpien jälkikäyttövaihtoehtojen ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen toteaa, että *jälkikäyttöä olisi ollut hyvä tarkastella tarkemmin, jotta hankkeen vaikutukset kokonaisuudessaan koko sen elinkaaren ajalta olisi saatu arvioitua.*

Epävarmuustekijät

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiin liittyviä epävarmuustekijöitä on arviointiselostuksessa tuotu esille yleisellä tasolla. Puutteita yhteysviranomaisen on tuonut esiin aiemmin tässä lausunnossa esimerkiksi vesistövaikutusten arviointiin liittyen. *Arviointiselostuksessa olisi tullut arvioida epävarmuustekijöiden vaikutusta arvioinnin tuloksiin riittävän monipuolisesti, huomioon otettavia seikkoja olisivat olleet esimerkiksi päästöjen vaihtelut erityyppisillä tuotantoalueilla sekä vesiensuojelumenetelmien mahdolliset rajoitukset talvella ja rankkasateiden aikana.*

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Hankkeessa on tarkasteltu toteuttamatta jättämisen ohella kolmea eri toteutusvaihtoehtoa, jotka poikkeavat toisistaan pinta-alaltaan siten, että vaihtoehdossa VE1 tuotantoon kaavailtu pinta-ala on laajin ja vaihtoehdossa VE3 tuotantoon kaavailtu pinta-ala on rajattu suppeimmaksi. Vaihtoehdon VE1 pinta-alasta lähes 68 prosenttia on luonnontilaista tai sen kaltaista. Vaihtoehdoissa VE2 ja VE3 luonnontilaisen tai sen kaltaisen alan osuus koko hankealueen alasta olisi noin 60 prosenttia ja 50 prosenttia. Kaikkien vaihtoehtojen tekniset ratkaisut ja toiminta ovat samansisältöiset. Kunnostus-, tuotanto- ja jälkikäyttövaiheiden ajoituksessa mahdollisesti olevat erot hankevaihtoehtojen välillä eivät käy ilmi arviointiselostuksesta.

Merkittävimmät erot hankevaihtoehtojen välillä on esitetty vaihtoehtojen vertailutaulukossa. Käytännössä mitä laajempi tuotantoon otettava ala on, sitä suurempi on purkuvesistöön ja luonnonympäristöön kohdistuva vaikutus. Arviointiselostuksessa on

todettu, että tämän perusteella vaihtoehtoja VE2 ja VE3 voidaan pitää suositeltavampana kuin vaihtoehtoa VE1.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiin liittyvien, aiemmin tässä lausunnossa esille tuotujen puutteellisuuksien vuoksi joitakin asioita jää epävarmaksi, mutta arviointimenettely on kokonaisuutena riittävä, jotta voidaan tehdä johtopäätöksiä toteutus- ja nollavaihtoehtojen välillä. Pohjois-Pohjanmaan liiton lausuntoon viitaten yhteysviranomaisen toteaa, että hankevaihtoehto VE3 vastaa parhaiten 1. maakuntakaavan merkintöjä ottaen huomioon, että kaavassa kohdemerkintöjä on käytetty ilman tarkkaa rajausta. Huomattava kuitenkin on, että vaihemaakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn keskeisenä tavoitteena on estää haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä. Haitallisten vaikutusten estäminen on hankkeen elinkaaren eri vaiheisiin liittyvää toimintaa, jolla estetään, vähennetään tai korjataan hankkeesta aiheutuvia, erityisesti merkittäviä riskejä ja haitallisia ympäristövaikutuksia.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu riittäväällä tavalla poikkeustilanteiden kuten tulvien ja rankkasateiden aiheuttamia ylivirtaamatilanteita, eikä sitä kuinka usein ylivirtaamatilanteiden vuoksi kuivatusvesiä joudutaan johtamaan vesiensuojelurakenteiden ohi. Myöskään tästä aiheutuvan haitan ehkäisyä tai lieventämistä ei ole tarkasteltu riittäväällä tavalla. Mikäli hanke etenee lupavaiheeseen, ympäristölupahakemuksessa on esitettävä arvio toiminnan riskeistä, suunnitelma onnettomuuksien estämiseksi tarkoitetuista toimista ja varautumisesta häiriötilanteiden varalle.

Seuranta

Yhteysviranomaisen katsoo, että esitetty seurantaohjelma on riittävä huomioiden hankkeen tämänhetkinen suunnittelutilanne. Päästö- ja vaikutustarkkailun vaatimuksesta määrätään yksityiskohtaisemmin toimintaa koskevassa ympäristöluvassa, mikäli hanke etenee lupavaiheeseen.

Osallistuminen

Arviointiselostuksessa on esitetty arviointimenettelyn vaiheet mukaan lukien osallistumisen järjestäminen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn sisältyy yhteysviranomaisen järjestämä lausunto- ja kuulemismenettely ja erillinen yleisötilaisuus sekä arviointiohjelma- että arviointiselostusvaiheessa. Kansalaisten ja eri intressiryhmien kuuleminen on sisältänyt myös kyselyjä, haastatteluja ja hankkeesta tiedottamista. Yhteysviranomaisen katsoo, että osallistumismahdollisuudet on järjestetty riittäväällä tavalla.

Raportointi

Arviointiselostus on selkeä ja hyvin jäsennelty. Teksti on hyvää yleiskieltä ja tekstiä on havainnollistettu värillisin karttapiirroksin ja kaavioin, lisäksi tärkeimmät karttapiirroukset on liitetty selostuksen liiteosaan, mikä parantaa karttojen luettavuutta ja selkeyttä. Tehdyt luontoselvitykset on esitetty osana arviointiselostusta.

Arviointiselostuksen alussa olevassa tiivistelmässä on esitetty hankkeesta yhteenve-to, jossa on lyhyesti selvitetty hanke, hankkeen vaihtoehdot, ympäristövaikutusten arviointi sekä arvioinnin kulku ja osallistuminen.

Eri vaihtoehtojen vaikutukset on esitetty vaikutusarviokohtaisesti kunkin arvioitavaa tekijää koskevan luvun tekstiosiossa. Arviointiselostuksessa vaikutusten vertailu vaih-

toehdoittain on esitetty taulukkomuodossa. Yhteysviranomaisen katsoo, että taulukossa olevat tiedot vastaavat arviointiselostuksessa esitettyjä tietoja.

Arviointiselostuksessa on esitetty tekstimuodossa selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon. *Tekstiin on koottu vain osa yhteysviranomaisen lausunnossa esille tuoduista asioista, taulukkoon olisi ollut hyvä koota kaikki yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamat kannanotot sekä vastaukset kannanottoihin.*

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kokonaisuutena katsoen arviointiselostus täyttää ympäristövaikutusten arvioinnille asetetut vaatimukset. Arviointiselostuksessa on selvitetty pääosin YVA-asetuksen (713/2006) 9 §:ssä ja 10 §:ssä tarkoitetut tiedot. Arviointi on suoritettu siten, että vaihtoehtojen vertailu nollavaihtoehtoon ja toteutusvaihtoehtojen välillä on mahdollista tehdä.

Hankkeen vaikutukset on selvitetty arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta. Kuitenkaan aivan kaikkia yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitettyjä arvioitavia tekijöitä ei ole selvitetty riittävästi perusteellisesti tai vaaditulla tavalla. Arviointiselostuksessa on tunnistettu hankkeen vaikutukset, mutta niiden merkittävyyden arviointi tai laajuus poikkeaa osittain siitä, mitä on esitetty yhteysviranomaiselle esitetyissä lausunnoissa.

Yhteysviranomaisen on todennut puutteita useiden arviointitekijöiden kohdalla. Havaitut puutteet ja lisäselvitystarpeet on esitetty asianomaista seikkaa koskevassa lausunnon kohdassa. Yhteysviranomaisen pitää tarpeellisena, että *mikäli hanke etenee lupavaiheeseen, arviointia on täydennettävä tässä lausunnossa todettujen puutteiden osalta. Vaaditut täydennykset tulee esittää toimintaa koskevassa ympäristölupahakemuksessa.*

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä virka- tai aukioloaikoina Haapaveden kaupungintalolla (Tähtelänkuja 1), Haapaveden kaupunginkirjastossa (Urheilutie 64 B) ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (Veteraanikatu 1, Oulu) sekä ELY-keskuksen internet-sivulla osoitteessa:

<http://www.ymparisto.fi/rahkanevanturvetuotantohaapavesiYVA>

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi niille tahoille, joilta on pyydetty lausunto arviointiselostuksesta ja mielipiteen esittäjille sekä ympäristölupaviranomaiselle.

SUORITEMAKSU JA PERUSTELUT SEKÄ OIKAISUVAATIMUS

Maksu 8 906,00 euroa (alv 0 %)

Suoritemaksua koskeva lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Perustelut

Rahkanevan turvetuotantohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on tullut vireille 2.10.2013. Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa valtioneuvoston asetuksessa (907/2012) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2013

esitetyn maksutaulukon mukaisesti. Maksutaulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettua lausunnosta arviointiselostuksesta perittävän maksun suuruus on 50 euroa/h (yhteensä 178,12 h × 50,00 €/h = 8 906,00 €).

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta. Lausunnon liitteenä on ohje maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Johtaja

Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue
Rakennusneuvos

Heikki Aronpää

Ylitarkastaja

Heli Törttö

LIITE Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

JAKELU Kanteleen Voima Oy

TIEDOKSI Suomen ympäristökeskus (+ arviointiselostus 2 kappaletta)
Haapaveden kaupunki
Ympäristöpalvelut Helmi
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto/ Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Kalatalouspalvelut
Metsähallitus/ Pohjanmaan luontopalvelut
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
Suomen Riistakeskus Oulu
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Museovirasto
Pohjois-Pohjanmaan museo
Pyhäjokivarren kalastusalue
Haapajärven yhteisen vesialueen osakaskunta
Karsikas-Suotukylä kylätoimikunta
Haapaveden Metsästysyhdistys ry
Haapaveden Yrittäjät ry
Mielipiteen esittäjät

Annettu postin kuljetettavaksi 13.3.2014